

На основу чл. 28. Закона о уџбеницима и другим наставним средствима ("Сл. гласник Р. Србије", бр. 29/93 и 62/06), и члана 42. Статута Факултета за специјалну едукацију и рехабилитацију, Наставно-научно веће Факултета, на седници одржаној 15. 7. 2008. године, доноси

ПРАВИЛНИК О УЏБЕНИЦИМА

СТАНДАРД КВАЛИТЕТА УЏБЕНИКА

Члан 1.

Овим Правилником утврђују се врсте уџбеника и наставне литературе на Факултету за специјалну едукацију и рехабилитацију, стандарди квалитета и поступци за обезбеђење квалитета уџбеника, њихово праћење и оцењивање током употребе, са циљем да се студентима Факултета обезбеде што квалитетнији уџбеници и друга наставна литература. Обезбеђење квалитета уџбеника је део стратегије Факултета за побољшања наставе и процеса образовања на Факултету.

Уџбеник, наставна литература и друга наставна учила у погледу квалитета, садржаја и обима морају у потпуности да одговарају циљевима студијског програма и програму предмета на који се односи.

Члан 2.

Уџбеници и остали наставни материјали могу бити:

1) Интерни, намењени пре свега образовању студената Факултета за специјалну едукацију и рехабилитацију који су усаглашени са студијским програмима Факултета, чији су аутори садашњи или некадашњи наставници и сарадници Факултета и чији је издавач Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију.

2) Екстерни, који су издања других домаћих или страних високошколских установа, а који својим садржајем покривају у потпуности или делимично предвиђене наставне програме конкретних предмета.

3) помоћна наставна учила која укључују приручнике, практикуме, збирке задатака, и друге садржаје који користе реализацији студијских програма.

Наставник је дужан да у наставном програму наведе основне изворе наставне и испитне материје која треба по укупном обиму да одговара прописаном стандарду.

Факултет је дужан да студентима обезбеди потребан наставни материјал усаглашен са студијским програмом у потребном броју примерака и на време.

Настава из сваког предмета покривена је одговарајућим уџбеницима и другим училима који су унапред познати и објављени.

ПРАЋЕЊЕ И ОЦЕЊИВАЊЕ КВАЛИТЕТА УЏБЕНИКА

А) Обим уџбеника

Члан 3.

Просечан обим наставног и испитног материјала по часу предавања не би требало да буде већи од осам страна основног текста. Основни текст обухвата поред изложене материје, одговарајуће примере, илустрације, табеле и задатке који су интегрисани у текст уџбеника. Уколико наставна и испитна материја потиче из више извора, укупан број страница по часу из тих извора не сме да прелази максималан број по часу одређен овим чланом.

Б) Структура уџбеника

Члан 4.

Уџбеници који се користе на Факултету за специјалну едукацију и рехабилитацију у Београду, морају бити у складу са одговарајућим стандардом структуре.

- Уџбеник поред основног текста треба да садржи:
- Циљ поглавља
- Резиме поглавља
- Питања за проверу знања и дискусију
- Примере, илустрације, задатке на почетку или на крају поглавља
- Напомене (у фуснотама или енднотама)
- Литературу и референце на један од два начина:
- референце у енднотама на крају поглавља уз необавезну библиографију на крају уџбеника,
- референце у заградама интегрисане у текст уз обавезну литературу у енднотама и необавезну библиографију на крају уџбеника
- Библиографију (уколико се референце наводе у фуснотама и без литературе на крају поглавља)
- Речник нових и мање познатих појмова
- Индекс појмова
- Индекс имена
- Апендикс - Додатак

В) Стил уџбеника

Члан 5.

Уџбеник мора и стилем бити примерен стандардима студирања. Материја треба да буде изложена на јасан и разговетан начин. Стил не сме бити високопаран, стереотипан или неразумљив, већ једноставан и складан. Тематиком и садржајем уџбеник треба да изазове и заокupi мисаону пажњу студената. Главне тезе треба да чине језгро материје. Њихово теоријско конципирање, научно развијање и анализа треба да буду засновани на логичким разлозима. Поглавља треба да чине јединствену и систематски повезану целину.

Г) Графички изглед уџбеника

Члан 6.

Аутори су дужни да рукопис уџбеника, чији је издавач Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију, предају у електронском облику и стандардизованом Б-5 формату, са следећим параметрима:

- * висина стране 250 мм
- * ширина стране 176 мм
- * фонт Times New Roman 11pt
- * проред 1,5
- * маргине: горња и доња 2,5 цм, лева и десна 2,5 цм

Члан 7.

Све остале параметре графичког дизајна књиге и њеног визуелног изгледа, аутор дефинише у договору са Издавачким центром.

Аутор може, у договору са Издавачким центром, да текст уџбеника преда и у формату другачијем од стандардизованог формата, нарочито уколико жели да сам изврши преламање текста. Међутим и у том случају, аутор је дужан да поштује стандарде и обим наставног материјала постави у оквиру граница дефинисаних тачком 3.

ПРОЦЕДУРА ИЗРАДЕ И КОНТРОЛЕ КВАЛИТЕТА УЏБЕНИКА

Члан 8.

Контрола квалитета уџбеника остварује се путем контроле квалитета текста, обима текста и графичког изгледа рукописа. Контролу квалитета текста врше рецензенти у делокругу своје надлежности и Издавачки центар.

Члан 9.

Аутор (коаутори) доставља рукопис уџбеника или помоћног учила одељењу којем припада предмет на коме ће се изводити настава по том уџбенику. Уколико као извор наставног материјала користи само део уџбеника, аутор је дужан да уз рукопис уџбеника достави и информацију о томе који је то део.

Члан 10.

Наставно-научно веће на предлог Већа одељења одређује два рецензента. Рецензенти морају бити међу најугледнијим ауторима из уже научне области коју покрива уџбеник. Факултет доставља рецензентима:

- рукопис интерног, екстерног или помоћног уџбеника,
- наставни план и програм предмета,
- стандарде квалитета уџбеника на Факултету за специјалну едукацију и рехабилитацију и
- образац рецензије.

Члан 11.

Рецензенти контролом квалитета текста уџбеника утврђују:

- a) Да ли је квалитет текста са научног и стручног аспекта на нивоу који дозвољава да се књига користи као извор наставне и испитне материје на Факултету.
- b) Да ли уџбеник покрива материју која је предвиђена програмом предмета за који је уџбеник намењен.
- c) Да ли је обим уџбеника који се користи у настави прилагођен стандардима обима наставног материјала Факултета.
- d) Рецензенти састављају извештај о рецензији на стандардизованом обрасцу који се доставља Наставно-научном већу Факултета преко одељења које је предложило рецензенте.

Члан 12.

Наставно-научно веће Факултета, разматра извештаје о рецензији и усваја их на предлог одговарајућег одељења, доносећи и одлуку о прихватању уџбеника за коришћење и штампање као извора наставног и испитног материјала.

Позитивне рецензије уз податке о рецензентима као и своју одлуку о прихватању уџбеника Наставно-научно веће доставља Издавачком центру ради реализације издавања уџбеника.

Члан 13.

У случају негативне рецензије рукописа уџбеника, аутор се упућује да отклони недостатке на које су указали рецензенти.

Члан 14.

Уколико у току наставе, наставник иступа из оквира наставне и испитне материје коју је самостално одредио у Плану рада на наставном предмету, и захтева од студената да обрађују текст који није предвиђен Планом рада, студенти могу то да пријаве продекану за наставу. Прodeкан за наставу проверава наводе студената и, ако су тачни, позива наставника да своје захтеве студентима усклади са Планом рада на наставном предмету. Уколико наставник то одбије или пропусти да учини, продекан за наставу даје предлог декану да се против наставника донесу одговарајуће дисциплинске мере.

Члан 15.

Факултет врши периодично анкетирање студената у циљу утврђивања квалитета наставног процса. Саставни део анкете јесу и питања о квалитету наставног и испитног материјала. Резултате анкете Комисија за обезбеђење квалитета редовно анализира и прослеђује надлежним одељењима са циљем унапређења квалитета наставног и испитног материјала.

ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 16.

Процедура израде и контроле квалитета уџбеника, као и стандарди квалитета наставног материјала ступају на снагу школске 2008/2009. године. Од школске 2008/2009. године, сви нови уџбеници, као и нова издања постојећих уџбеника, чији је издавач Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију у Београду, морају поштовати прописане стандарде квалитета, а процес њихове израде и контроле квалитета мора пратити прописану процедуру. До почетка школске 2009/2010. наставни и испитни материјали за предмете на првој години академских студија морају бити усаглашени са стандардима квалитета, као и са процедуром израде и контроле квалитета.

ПРЕДСЕДНИК НАСТАВНО НАУЧНОГ ВЕЋА

Д Е К А Н

Проф. др Добривоје Радовановић

ФАКУЛТЕТ ЗА СПЕЦИЈАЛНУ ЕДУКАЦИЈУ И РЕХАБИЛИТАЦИЈУ
У БЕОГРАДУ

Образац рецензије за наставне публикације

Подаци о рецензираном делу:

- аутор(и)
- наслов
- врста дела

Наставна публикација (основни уџбеник, приручник, практикум, збирка задатака)

- предмет којем је рукопис намењен
- обим дела (број поглавља, број страница, слика, табела, илустрација и сл.)
- број дела наведених у попису литературе
- приближан проценат којим дело покрива наставни програм предмета

Мишљење о делу:

- адекватност одабраног наслова
- важност феномена који се обрађује
- да ли предложени рукопис одговара садржају предмета
- да ли је рукопис методички прилагођен предмету
- процена доприноса дела научном развоју
- адекватност и исправност наведене литературе
- да ли је садржај рукописа изнесен прегледно и јасно, у језичком и концептуалном смислу.

Закључак и оцена:

- предлог за евентуалне потребне исправке и промене у рукопису
- изјава о томе испуњава ли дело у потпуности или делимично захтеве научно-наставне литературе за наведени предмет
- завршна оцена за објављивање или необјављивање рукописа као уџбеника Факултета за специјалну едукацију и рехабилитацију у Београду

Категоризација дела:

- врста уџбеника – основни, приручник, збирка, практикум
- врста научног или стручног дела – монографија, докторска теза, истраживачки резултати

Подаци о рецензенту:

- Име и презиме, научни степен и звање
- Име матичне установе
- Адреса установе или лична
- Датум писања рецензије и потпис рецензента.